

**REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO
ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V Čadci
Palárikova 1156, 022 01**

ODPOČET

plnenia Programov a projektov RÚVZ so sídlom v Čadci za rok 2021

**Predkladá: Mgr. RNDr. Xénia Lukáčová, MPH, MHA
regionálna hygienička**

V Čadci dňa, 18. 03. 2022

1. ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

1.1 PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY – (NEHAP V.)

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OHŽPaZ

Úloha bola zameraná na zber údajov o kvalite pitnej vody a bazénovej vody, posudzovanie stavieb, zverejňovanie údajov a informačné systémy, výskyt baktérií rodu *Legionella*.

PITNÁ VODA: do zberu údajov a dozornej činnosti bolo zaradených pre rok 2021 celkovo 21 vodovodov, v okrese Čadca 9 vodovodov, v okrese Kysucké Nové Mesto 11 vodovodov a 1 SKV Nová Bystrica - Čadca - Žilina. V zmysle platnej legislatívy a odborného usmernenia ÚVZ SR sa vykonáva odber vzoriek vody pre pitné účely v rozsahu preverovacieho a kontrolného monitoringu, laboratórne spracovanie vzoriek centrálné spracováva RÚVZ so sídlom v Žiline. Za uplynulé obdobie bolo terénnym oddelením odobratých celkovo 101 vzoriek pitnej vody z vodovodov hromadného zásobovania pre laboratórne stanovenie v rozsahu minimálnej analýzy. Za okres Čadca 71, v okrese Kysucké Nové Mesto 30. Počas uplynulého obdobia nebola zaznamenaná epidémia vodou prenosných ochorení a nebolo potrebné udeliť výnimky v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou.

Vodárenská nádrž Nová Bystrica ako najväčší zdroj pitnej vody v regióne patrí dlhodobo do štátneho zdravotného dozoru v súčinnosti s vodoochranným dozorom Okresným úradom Žilina. V uplynulom období sa konalo tradičné podujatie s jedno rázovým vstupom občanov do OP pri príležitosti spomienkovej akcie stretnutia rodákov, ku ktorému bolo vydané zo strany RÚVZ so sídlom v Čadci stanovisko dňa 16.06.2021. Vzhľadom na epidemiologickú situáciu - šírenie ochorenia COVID-19 nebol vykonaný spoločný vodoochranný dozor v súčinnosti s Okresným úradom v Žiline, Povodím Váhu Piešťany a zástupcami Lesov SR za účelom kontroly hospodárenia v ochrannom pásme VN Nová Bystrica ako zdroja pre pitnú vodu. Za uplynulé obdobie neboli zaznamenané negatívne hlásenia od správcu vodárenskej nádrže vo veci obhospodarovania územia v chránenej oblasti.

Plánovaná akcia „Svetový deň vody“ bola pripravená v rozsahu: akcia bola propagovaná cez web stránku tunajšieho úradu a samospráv miest a obcí, nebolo vykonávané tradičné stanovovanie kvality vody tzv. prúžkovou metódou vzhľadom na epidemiologickú situáciu - šírenie ochorenia COVID-19.

Na požiadanie občanov boli vykonané 3 odbery ako platená služba za účelom zistenia kvality vody, vhodnosti využívania vlastného vodného zdroja pre pitné účely a v rámci kolaudácii stavieb na požiadanie investora ako podklad pre rozhodovaciu činnosť orgánu na ochranu zdravia.

KÚPACIE VODY: v okrese Čadca a Kysucké Nové Mesto nie sú sústredené a vyhradené lokality ako rekreačné územia s možnosťou prírodných kúpalísk a ani neboli zaevidované lokality s tzv. divokým kúpaním. Zber a spracovanie údajov a následné evidovanie je zamerané a sústredené na dodržiavanie prevádzkovej a osobnej hygieny, legislatívy a hygienických požiadaviek na Krytej plavárni v Čadci. Zariadenie KP Čadca tvorí komplex pre športovú a relaxačnú činnosť. Sú tu situované a využívané sauna, fitnesscentrum, solárium. Nosnú časť tvorí športové a rekreačné plávanie. V zmysle platnej legislatívy stanoveného monitoringu kvality vôd sú vykonávané analýzy kvality bazénovej vody. Majiteľom objektu je Mesto Čadca, prevádzkovateľom Mestský podnik služieb Čadca – Podzávoz. Počas letnej

turistickej sezóny bolo v prevádzke vonkajšie letné kúpalisko pri Krytej plavárni Čadca. Celkovo za uplynulé obdobie bolo odobratých z bazénovej vody 13 vzoriek z toho na Krytej plavárni Čadca 8 vzoriek, vonkajšom letnom bazéne 5 vzorky. V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo odobratých 5 vzoriek a 8 vzoriek prevádzkovateľom zariadenia. Počet vyšetrených ukazovateľov bolo v zmysle platnej legislatívy celkom 169, ktoré boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

POSUDZOVANIE STAVIEB: v rámci posudzovania územných plánov, stavebných dokumentácií bolo celkovo posúdených 94 stavebných dokumentácií pre stavebné povolenie ako platená služba nad rámec zákona, pre územné konanie a kolaudačné konanie stavieb bolo vypracovaných 79 záväzných stanovísk, k zmene účelu užívania stavby bolo vydaných 12 záväzných stanovísk, ÚPN miest a obcí 10 stanovísk, zámery činnosti 4 stanoviská a ku strategickým dokumentom 5 stanovísk. Celkovo bolo vydaných 213 vyjadrení odborného charakteru. Za uplynulé obdobie bolo podaných 417 informácií, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutí, stanovísk, iných stanovísk.

WEB STRÁNKA: v časti oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia sú zverejnené nasledovné materiály - Program monitoringu pitnej vody, elektronický dotazník soláriá a kvalita vody na kúpanie, dotazník o povedomí výskytu radónu v životnom prostredí, register odborne spôsobilých osôb, termíny skúšok odbornej spôsobilosti vrátane študijných materiálov, katalóg služieb, vzory prevádzkových poriadkov a žiadostí, koncepcia odboru, odkaz na IS kúpacie vody, formuláre žiadostí a oznámení, Proti záplavové opatrenia, problematika prevádzok solárií, aktuality a tlačové správy (Rapex, Letná turistická sezóna kúpacie vody, Svetový deň vody pod.), ktoré sú aktuálne doplňané.

INFORMAČNÉ SYSTÉMY: Pitná voda - priebežne sú vkladané údaje z monitoringu a štátneho zdravotného dozoru za príslušný rok do IS pitná voda, ktoré sú podkladom pre výročnú správu. Kúpacie vody - naplňaný je IS Kúpacie vody, prístupný cez internetové spojenie aj laickou verejnosťou. Do systému sú vložené údaje za zariadenie Krytá plaváreň Čadca, Letné kúpalisko Čadca a bazén pri ubytovacom zariadení Hotel Severka Zákopčie – relaxačný bazén sezónny. Od 15. júna 2021 sa vykonávala tzv. týždenná hlásna služba počas letnej turistickej sezóny. Ukončenie sezóny LTS s vyhodnotením bolo zaslané v stanovenom termíne na ÚVZ SR pre spracovanie celoslovenskej správy.

LEGIONELA V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB: V zmysle usmernenia ÚVZ SR bola plnená úloha monitoringu baktérií rodu Legionela v zariadeniach sociálnych služieb. V spádovom území štátneho zdravotného dozoru RÚVZ so sídlom v Čadci bolo vybrané do riešenia úlohy zariadenie CSS Horelica, kde bol vykonaný odber vzoriek vody: 2 x teplá voda, 1 x studená pitná voda v rozsahu minimálnej analýzy a boli odobraté stery z koncových častí rozvodu vodovodného systému (sprchové hlavice v počte 2). Laboratórne stanovenie vykonalo RÚVZ so sídlom v Žiline a následne boli vzorky zaslané do NRC pre Legionely v životnom prostredí na ÚVZ SR na konfirmáciu suspektných izolátov. Prítomnosť baktérií rodu Legionela bol zaznamenaný vo vzorkách teplej vody, s prevádzkovateľom zariadenia bolo jednanie so stanovením opatrení na ich elimináciu. Úloha je v procese spracovania údajov, ich vyhodnotenia a zaslania podkladov krajskému hygienikovi pre vydanie usmernenia gestorom úlohy. Úloha pokračuje a je v riešení.

1.2 PROTOKOL O VODE A ZDRAVÍ – PLNENIE NOVÝCH NÁRODNÝCH CIEĽOV

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OHŽPaZ

Plnenie úlohy bolo realizované oddelením hygieny životného prostredia v intenciách bodu 1.1

1.4 OVERENIE KVALITY MATERIALOV, KTORÉ PRICHÁDZAJÚ DO STYKU S PITNOU VODOU

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OHŽPaZ

Úloha bola plnená podľa pokynov gestora a vydaného usmernenia ÚVZ SR k projektu - materiály, ktoré prichádzajú do styku s pitnou vodou. Zo strany riešiteľského pracoviska boli od žiadateľov v rámci kolaudačných konaní stavebných objektov pre verejnosť a pri rozširovaní vodovodnej siete vyžadované doklady pre overenie kvality materiálov, ktoré prichádzajú do styku s pitnou vodou. V zmysle usmernenia boli spracovávané tabuľky v rozsahu - dátum, objekt a miesto, posudzovaný výrobok, dodávateľ alebo výrobca, druh materiálu, krajina pôvodu, predložená dokumentácia - a to pre stavby Zásobovanie vodou stredné Kysuce - verejný vodovod rozvody, SKV - vodovod a vodojem Dunajov, okres Čadca. Pre použité výrobky boli k dispozícii certifikáty, vyhlásenia o zhode. Úloha bola ukončená zaslaním sumárnej tabuľky za r. 2020 a r. 2021 do NRC pre pitnú vodu RÚVZ so sídlom v Poprade.

1.5 MAPOVANIE AKTUÁLNEHO STAVU VÝSKYTU REZIDUÁLNYCH PESTICÍDNYCH LÁTOK A MIKROPOLUTANTOV V PITNÝCH VODÁCH

Gestor úlohy: NRC pre pitnú vodu

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OHŽPaZ

Úloha bola plnená podľa pokynov gestora a záverov porád odboru hygieny životného prostredia a zdravia vytypovaním záujmovej oblasti, ktorej sa zmapovanie reziduálnych pesticídnych látok v pitných vodách môže týkať. Krajský odborník odboru eviduje nahlásenú lokalitu za spádové územie tunajšieho úradu verejného zdravotníctva VN Nová Bystrica. Lokalita bola zaradená do riešenia úlohy NRC pre pitnú vodu, pričom gestor má v rozpracovaní metodiku a postupy realizácie tejto úlohy, pričom sa zvažuje ďalšie plnenie úlohy.

2. ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1 ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

Gestor úlohy: ÚVZ SR (úlohy č. 2.1.1, 2.1.3)

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPPLaT

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Evidencia rizikových prác sa vykonáva v programe ASTR. Výstupné zostavy sú zasielané na ÚVZ SR v určených lehotách, spracované k 30.6. a k 31.12. daného roka.

Podľa výstupov z programu ASTR k 31.12.2021 došlo v porovnaní s predchádzajúcim rokom k miernemu poklesu celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce s miernym navýšením počtu žien. Celkový počet exponovaných zamestnancov sa znížil o 9 a počet žien sa zvýšil o 23. K 31.12.2021 počet exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu činil 3709, počet žien 895. Prácu tretej kategórie vykonávalo 3637 zamestnancov, z toho 895 žien a prácu štvrtej kategórie 72 zamestnancov - mužov.

Počet subjektov s rizikovými prácami ostal nezmenený, naďalej riziková práca bola vykonávaná u 59 zamestnávateľov v okrese Čadca (43) a Kysucké Nové Mesto (16).

Podľa prevažujúcej činnosti najviac osôb bolo zamestnaných na rizikových pracoviskách v odvetví priemyselnej výroby 3437, z toho 726 žien i napriek tomu, že celkový počet zamestnancov v danom odvetví sa znížil v porovnaní s rokom 2020 o 133, počet žien o 90. Druhá v poradí nasledovala činnosť – zdravotníctvo a sociálna pomoc s počtom exponovaných osôb 158, z toho 142 žien, kde v porovnaní s rokom 2020 došlo k značnému nárastu exponovaných zamestnancov o 118, počet žien o 111. Za uvedenou činnosťou nasledovala činnosť administratívne a podporné služby s počtom osôb 66, z toho 26 žien.

Aj v roku 2021 najviac zamestnancov bolo exponovaných hluku s počtom 3256 zamestnancov, 661 žien. Fyzickej záťaži bolo exponovaných 183 zamestnancov, z toho 92 žien a tretí v poradí bol biologický faktor s počtom exponovaných osôb 121, z toho 113 žien.

Na základe výsledkov posúdenia zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou boli podľa platnej legislatívy vydávané rozhodnutia na zaradenie prác do tretej a štvrtej kategórie, prípadne na zmenu alebo vyradenie prác z tretej a štvrtej kategórie.

Pre 11 zamestnávateľov bolo vydané rozhodnutie na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, prípadne na zmenu zaradenia prác z tretej alebo štvrtej kategórie podľa § 13 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. Nové rizikové práce boli v danom roku vyhlásené u 2 zamestnávateľov. Jednalo sa o zamestnávateľa s činnosťou spriadania textilných vlákien s expozíciou hluku a u ďalšieho zamestnávateľa s prevažujúcou činnosťou zameranou na výrobu nemrznúcich zmesí, rozpúšťadiel a destilovanej vody práca spĺňala kritériá na zaradenie do tretej kategórie s chemickým faktorom (n-Hexán) a s hlukom. Z dôvodu pribudnutia nového faktora práce a pracovného prostredia – biologický faktor (SARS-CoV-2) bolo vydané rozhodnutie na zaradenie práce do tretej kategórie s expozíciou tomuto faktoru u zdravotníckych pracovníkov, zdravotníckeho laboranta a pomocného personálu vykonávajúcich prácu na oddelení COVID-19 a oddelení laboratórnej medicíny. U ostatných 8 zamestnávateľských subjektov, kde boli v predchádzajúcich rokoch zaradené práce do tretej kategórie, a kde došlo k zmenám podmienok práce a pracovného prostredia, ktoré ovplyvnili veľkosť zdravotného rizika a kategóriu práce, boli vydané RÚVZ so sídlom v Čadci

rozhodnutia podľa § 13 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. Išlo prevažne o subjekty priemyselnej výroby so zameraním na výrobu kovových výrobkov, výrobkov pre automobilový priemysel, na spracovanie a ťažbu drevnej hmoty a na výrobu textilných výrobkov. Štvrtá kategória prác bola vyhlásená v 3 jestvujúcich subjektoch z dôvodu opätovného vydania rozhodnutia na zaradenie prác v trvaní na jeden rok s vystavením hluku a vibráciám prenášaných na ruky. 3 zamestnávateľa podali návrh na vyradenie prác z tretej alebo štvrtej kategórie rizika, v dvoch prípadoch z dôvodu zmeny podmienok práce a pracovného prostredia, jednalo sa o výrobné subjekty, 1-krát s vyhlásenými prácami štvrtej kategórie, a to pri výkone prác – frézovanie cestných komunikácií a 1-krát o práce tretej kategórie pri výrobe chleba a pekárenských výrobkov. V 1 prípade bola riziková práca tretej kategórie vyradená z dôvodu zrušenia výroby kovových konštrukcií, a tým zániku prevádzky. Celkom v roku 2021 bolo vydaných 15 rozhodnutí podľa § 13 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. Konanie vo veci zaradenia prác do tretej kategórie bolo v 1 prípade prerušené. V roku 2021 bol vykonaný štátny zdravotný dozor u 33 zamestnávateľov s vyhlásenými rizikovými prácami s 35 kontrolami, počas ktorého bolo kontrolované plnenie povinností pri ochrane zdravia pri práci podľa § 30 zákona č. 355/2007 Z. z. v nadväznosti na plnenie ustanovení súvisiacich platných predpisov na ochranu zdravia zamestnancov. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v roku 2021, čo sa týka kontroly posudzovania zdravotnej spôsobilosti na prácu bola u zamestnávateľov zohľadňovaná aktuálna epidemiologická situácia súvisiaca s ochorením COVID-19. Zamestnávateľa i napriek uvedenej situácii v roku 2021 zabezpečovali lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci, avšak u niektorých zamestnávateľov s rizikovými prácami boli plánované preventívne prehliadky v súvislosti s výkonom práce nahradené čestným vyhlásením podľa zákona č. 355/2007 Z. z. s tým, že budú uvedené prehliadky priebežne vykonávané. Ďalej boli zisťované nedostatky týkajúce sa objektivizácie faktorov práce a pracovného prostredia, posúdenia zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia, vypracovania posudku o riziku a prevádzkových poriadkov. Spôsob a lehoty odstránenia nedostatkov boli v prevažnej miere uložené v zázname zo štátneho zdravotného dozoru a následne po uplynutí lehoty bolo ich odstránenie skontrolované.

Sankcie v oblasti ochrany zdravia pri práci pri výkone prác tretej a štvrtej kategórie v roku 2021 neboli tunajším úradom uložené.

V priebehu roka 2021 bolo kontrolované zabezpečenie zdravotného dohľadu pre zamestnancov, ktorí vykonávali rizikové práce. Túto povinnosť zabezpečili tímom pracovných zdravotných služieb všetci kontrolovaní zamestnávateľa, ktorých práce boli zaradené do kategórie s vysokou mierou zdravotného rizika, prípadne s veľmi vysokou mierou zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia.

Na posúdenie a zhodnotenie výsledkov z merania faktorov práce a pracovného prostredia bolo predložených od 14 subjektov 31 protokolov, z toho 13-krát hluk, 7-krát chemické faktory, 6-krát fyzická záťaž, 3-krát vibrácie a 2-krát meranie tepelno-vlhkostných podmienok.

Informácie hodnotenia zdravotných rizík a o opatreniach vykonaných na ich zníženie alebo odstránenie k 31. decembru daného roka boli predložené od zamestnávateľov v počte 58 z celkového počtu 59 subjektov, ktorí mali vyhlásené rizikové práce. Informáciu hodnotenia zdravotných rizík nepodal 1 zamestnávateľ z dôvodu predloženia žiadosti o vyradenie prác z tretej kategórie, nakoľko bola ukončená činnosť prevádzky koncom roka 2021.

Kontrolné listy informovanosti boli dané zamestnancom, ktorí vykonávali rizikové práce, a kde bol vykonaný štátny zdravotný dozor. Spracovaných bolo 245 dotazníkov, z toho najviac bolo 159 typu H – hluk, nasledoval dotazník typu C – chemické faktory v počte 49, ďalej faktor psychická pracovná záťaž typu P v počte 33, a typu V – vibrácie v počte 4.

Oddelenie preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie poskytlo 68 konzultácií v oblasti ochrany zdravia pri práci, zamestnávateľom, ktorých práca bola vedená ako riziková.

V roku 2021 boli prešetrované podozrenia na chorobu z povolania na pracoviskách s rizikovou kategóriou práce u 1 zamestnávateľa, práca v profesii pekárka/pomocná pekárka s expozíciou fyzickej záťaži bola uznaná ako choroba z DNJZ horných končatín.

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické

V spádovej oblasti RÚVZ so sídlom v Čadci v roku 2021 evidujeme 8 subjektov, ktoré pri svojej výrobnej činnosti používajú nebezpečné chemické faktory – chemické látky a zmesi klasifikované ako toxické podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 v platnom znení.

V 5 subjektoch sa jedná o látky a zmesi triedy akútnej toxicity kategórie 1 a kategórie 2 – veľmi toxické látky a zmesi podľa nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. – oxid chrómový, kyanid sodný, ortuť, dvojchróman draselný, azid sodný, kyanozlatnan draselný a laboratórna chemikália - roztok s obsahom síranu ortuťnatého, kde okrem uvedených veľmi toxických látok a zmesí, firmy používajú pri svojej činnosti i látky a zmesi triedy akútnej toxicity kategórie 3 – toxické látky a zmesi. V 2 prípadoch sa jedná o právnické osoby zaoberajúce sa strojárskou výrobou, kde sa veľmi toxické látky a zmesi používajú vo výrobnom procese na povrchovú úpravu kovov. Jedná sa o veľmi toxické látky oxid chrómový a kyanid sodný. Ostatné veľmi toxické látky a zmesi - ortuť, dvojchróman draselný, azid sodný, kyanozlatnan draselný a laboratórna chemikália - roztok s obsahom síranu ortuťnatého sa používajú v laboratórnych podmienkach, prevažne na vykonávanie chemických analýz v 3 spoločnostiach zaoberajúcich sa kovovýrobou, výrobou elektrónok a úpravou odpadových vôd.

V 3 subjektoch evidujeme používanie látok a zmesí akútnej toxicity kategórie 3 – toxické látky a zmesi. V 2 subjektoch sa používajú v laboratórnych podmienkach na vykonávanie chemických analýz, jedná sa o výrobný závod, kde sa vykonáva povrchová úprava kovov prostredníctvom kataforetického a práškoveho povlakovania a o prevádzku výroby oceľových guľčiek do ložísk. V jednom subjekte sa používa toxická látka - kyselina mravčia 85 % pri výrobe pančúch ako zložka farbiaceho procesu.

Oproti roku 2020 nenastali zmeny v počte subjektov a v zozname používaných toxických látok vo výrobe v spádovej oblasti RÚVZ v Čadci.

Rozhodnutie iba na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami v zmysle § 13 ods. 4 písm. h) zákona č. 355/2007 Z. z. v roku 2021 nebolo RÚVZ so sídlom v Čadci vydané. U 1 zamestnávateľa bolo skladovanie a manipulácia s veľmi toxickou látkou - oxid chrómový schválené súčasne s rozhodnutím na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku s časovým obmedzením, nakoľko uvedená látka je klasifikovaná i ako karcinogén kategórie 1A a mutagén kategórie 1B podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 v platnom znení. Časové obmedzenie používania oxidu chrómového pri morení mosadzných klieťok bolo stanovené vzhľadom na klasifikáciu látky, jej vplyv na ľudské zdravie, so zreteľom na plnenie povinnosti na ochranu zdravia a bezpečnosť zamestnancov pri práci, pri ktorej sú zamestnanci vystavení tejto nebezpečnej chemickej látke.

Štátny zdravotný dozor so zameraním na kontrolu zabezpečenia ochrany zdravia a bezpečnosti zamestnancov pri práci s toxickými látkami a zmesami bol v roku 2021 vykonaný v 3 právnych subjektoch v celkovom počte 6-krát. Počas výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo kontrolované plnenie povinností zamestnávateľa v oblasti ochrany zdravia zamestnancov pri práci s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami, ktoré vyplývajú zo zákona č. 355/2007 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. v platnom znení, klasifikácia látok a zmesí podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.

1272/2008 v platnom znení na základe predložených kariet bezpečnostných údajov a u 6 osôb bolo skontrolované informovanie zamestnancov kontrolnými listami informovanosti typu C.

Ďalej bola vykonaná koordinovaná kontrola podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v podniku kategórie A zameranom na výrobu ložísk s používaním chemických látok a zmesí klasifikovaných ako toxické.

V tejto oblasti bolo poskytnuté poradenstvo a konzultácie pre zamestnávateľov, zamestnancov a pracovné zdravotné služby 11-krát.

Regulácia živočíšnych škodcov ako profesionálna činnosť bola v spádovej oblasti tunajšieho úradu vykonaná 21-krát odborne spôsobilými osobami, ktoré túto činnosť vykonali len prípravkami určenými na daný účel. Regulácia živočíšnych škodcov bola preventívne vykonávaná predovšetkým v interiéroch objektov, kde bol predpokladaný výskyt hlodavcov a iných živočíšnych škodcov. V 1 prípade sa to týkalo výrobnjej prevádzky a v 20 prípadoch sa jednalo o subjekty nevýrobného charakteru. Vykonávanie tejto činnosti bolo RÚVZ v Čadci oznamované písomným oznámením, ktoré obsahovalo náležitosti podľa § 52 ods. 4 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z.

Osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a s toxickými látkami a zmesami RÚVZ so sídlom v Čadci nevydáva.

Mimoriadne situácie a havárie súvisiace s toxickými látkami a zmesami v roku 2021 neboli RÚVZ v Čadci riešené

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém

RÚVZ v Čadci je vedená evidencia organizácií, v ktorých sú zamestnanci pri výkone prác vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom a látkam poškodzujúcich reprodukciu. Celkovo evidujeme 10 subjektov, kde sú zamestnanci pri pracovných činnostiach exponovaní karcinogénnym a mutagénnym faktorom, z toho sa jedná o 3 subjekty s pracovným procesom s rizikom chemickej karcinogenity: 2-krát zdravotnícke zariadenie - práca s cytostatikami a 1-krát spoločnosť zaoberajúca sa stolárskou výrobou – práca s expozíciou zamestnancov prachu z tvrdého dreva – dub, buk. U 4 subjektov sú zamestnanci exponovaní karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri výkone prác v rámci výrobného procesu pri úprave kovov galvanizovaním – chemické zmesi s obsahom dusičnanu kobaltnatého; morením, leptaním – oxid chrómový; fosfátovaním – chemické zmesi s obsahom dusičnanu nikelnatého a nanášaním náterových hmôt s obsahom ťažkého benzínu, ťažkej alkylátovej frakcie v prevádzkach kovovýroby. V jednom prípade sa jedná o výrobu elektrónok, kde pri leštení prívodov v laboratórnych podmienkach sa používa oxid chrómový. Ďalšie látky klasifikované ako karcinogény a mutagény (dichróman draselný, fenolftaleín, oxid kremičitý, o-tolidín) sa používajú v ostatných subjektoch, a to v laboratórnych podmienkach na chemické analýzy, prípadne úpravu chemických odpadových vôd a na pracovisku skúšobne v prevádzke kovovýroby. V jednom prípade sa jedná o činnosti súvisiace s nákupom, skladovaním a predajom tlačiarenskej farby s obsahom ropných destilátov - hydrogennačne rafinované strednej frakcie.

Práce s uvedenými karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi sú zaradené do druhej kategórie prác, okrem prác s pracovným procesom s rizikom chemickej karcinogenity – práca s cytostatikami a práca s expozíciou zamestnancov prachu z tvrdého dreva – dub, buk, ktoré sú evidované ako riziková práca tretej kategórie.

Objektívizácia karcinogénnych a mutagénnych faktorov meraním v pracovnom prostredí v roku 2021 nebola vykonaná u žiadneho zamestnávateľa, nakoľko bola vykonaná v predchádzajúcom období.

Látky poškodzujúce reprodukciu evidujeme celkom v 5 subjektoch. V 3 subjektoch, kde práce s ich expozíciou sú zaradené do 3. kategórie prác, jedná sa o 2 zdravotnícke zariadenia – práca s cytostatikami s celkovým počtom 7 zamestnancov, z toho 5 žien a o 1 výrobné družstvo zaoberajúce sa výrobou vianočných ozdôb s použitím farieb s obsahom toluénu s počtom 3 ženy a v dvoch subjektoch sa jedná o práce druhej kategórie s použitím chemických zmesí s obsahom toluénu pri výrobe plastových výliskov pre automobilový priemysel a pri výrobe ložísk.

V porovnaní s predchádzajúcim rokom nedošlo k zmenám, čo sa týka počtu subjektov, kde zamestnanci pri výkone pracovnej činnosti prichádzajú do styku s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi a taktiež ani v zozname používaných karcinogénov a mutagénov pri výkone prác.

V roku 2021 bol RÚVZ v Čadci posúdený 1 návrh na vydanie rozhodnutia na činnosti spojené s manipuláciou, skladovaním a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku podľa § 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z. Jednalo sa o spoločnosť strojárnskej výroby, ktorá pri svojej výrobnej činnosti používa chemickú látku oxid chrómový pri výkone chemickej analýzy v laboratórnych podmienkach a na konečnú povrchovú úpravu kovov. Nakoľko sa jednalo o nebezpečnú chemickú látku ako látku vzbudzujúcu veľmi veľké obavy, ktorá je zahrnutá do zoznamu látok podliehajúcich autorizácii – nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 v platnom znení, bolo jej použitie na základe predložených dokumentov povolené s časovým obmedzením, čo činí 1 vydané rozhodnutie na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov podľa § 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.

Štátny zdravotný dozor zameraný na plnenie povinnosti zamestnávateľom v oblasti ochrany zdravia zamestnancov s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. v platnom znení bol vykonaný 1-krát, počas ktorého bolo u 1 zamestnanca skontrolované poskytovanie informácií prostredníctvom kontrolného listu informovanosti typu K.

Evidenciu o počte zamestnancov vykonávajúcich prácu tretej kategórie s karcinogénnymi, mutagénnymi faktormi vedieme v programe ASTR, kde podľa 2. stupňa triedenia evidujeme v okrese Čadca pre faktor:

- chemické karcinogény - 13 osôb, z toho 5 žien, jedná sa o prácu s rizikom chemickej karcinogenity – práca s cytostatikami, pri ktorej je exponovaných 7 osôb, z toho 5 žien a prácu, pri ktorej dochádza k expozícii zamestnancov prachu z tvrdého dreva – dub, buk, kde je exponovaných 6 mužov,
- mutagény – 7 osôb, z toho 5 žien – práca s cytostatikami,
- reprodukčné toxické látky – 10 osôb, z toho 8 žien, kde 7 osôb, z toho 5 žien je vystavených uvedenému faktoru pri práci s cytostatikami a 3 zamestnanci - ženy pri výrobe vianočných ozdôb s použitím farieb obsahujúcich chemickú látku toluén.

Podľa § 13 ods. 4 písm. j) zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v roku 2021 celkom vydaných 17 rozhodnutí na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, z toho 14-krát sa jednalo o práce v exteriéroch - demontáž azbestocementovej strešnej krytiny a 3-krát sa jednalo o práce v interiéroch - demontáž azbestocementových odpadových rúr v bytových domoch.

Činnosti súvisiace s odstraňovaním materiálov obsahujúcich azbest vykonávalo v našom regióne 9 oprávnených spoločností s počtom zamestnancov 37 mužov, ktorí zmanipulovali viac ako 28 ton (28 020 kg) odpadového materiálu s obsahom azbestu.

Oznámení o začatí činnosti s materiálmi obsahujúcimi azbest, ako aj jej ukončenie s množstvom zlikvidovaného nebezpečného odpadu bolo celkovo zaslaných na RÚVZ v Čadci 15-krát, v 2 prípadoch bolo oznámené, že uvedená činnosť nebola vykonaná s tým, že bude realizovaná v priebehu roka 2022.

Kontrolné listy informovanosti pri práci s azbestom boli vyhodnotené od 14 osôb, ktoré vykonávali odstraňovanie materiálov s obsahom azbestu u 4 zamestnávateľov.

V oblasti ochrany zdravia pri práci s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi bolo poskytnutých 24 konzultácií, z toho 13 konzultácií sa týkalo problematiky práce súvisiacej s odstraňovaním azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb.

2.2 INTERVENCIE NA PODPORU ZDRAVIA PRI PRÁCI

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: Vybrané RÚVZ v SR

2.2.1 Zdravé pracoviská

RÚVZ v Čadci nie je riešiteľské pracovisko pre plnenie uvedenej úlohy.

2.2.2 Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPPLaT

Do medzinárodnej kampane organizovanej Európskou agentúrou pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ktorá v rokoch 2020-2022 prebieha pod názvom „Zdravé pracoviská znižujú záťaž“ bolo oddelenie preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie RÚVZ v Čadci zapojené poradenskou činnosťou počas Európskeho týždňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci organizovaného pravidelne v mesiaci október v 43. kalendárnom týždni. V danej problematike bolo poskytnutých telefonicky 48 konzultácií, z toho právnickým osobám 28-krát, fyzickým osobám - podnikateľom 4-krát, fyzickým osobám bez zamestnávania iných osôb 8-krát a 8-krát pracovníkom pracovných zdravotných služieb. Informácia o dni otvorených dverí počas Európskeho týždňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v mesiaci október 2021 bola uverejnená na internetovej stránke tunajšieho úradu. Deň otvorených dverí počas Európskeho týždňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v roku 2021 opäť nebol na RÚVZ v Čadci organizovaný vzhľadom na pretrvávajúcu zhoršenú epidemiologickú situáciu súvisiacu so šírením ochorenia COVID-19.

Na základe Dohody o spolupráci a koordinácii činností uzavretej ÚVZ SR a NIP, bola v roku 2021 vykonaná spoločná previerka s Inšpektorátom práce Žilina u zamestnávateľa zaoberajúceho sa výrobou a montážou rámov do autosedačiek. Štátny zdravotný dozor bol zameraný na zabezpečenie plnenia povinností pri ochrane zdravia pri práci podľa § 30 zákona č. 355/2007 Z. z., v nadväznosti na plnenie ustanovení súvisiacich platných predpisov na ochranu zdravia zamestnancov vykonávajúcí prácu tretej kategórie s faktorom hluk, kde v ich plnení neboli zistené nedostatky závažnejšieho charakteru.

3. ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY, PREDMETOV BEŽNÉHO POUŽITIA A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1 BEZPEČNOSŤ PC FLIAŠ VO VZŤAHU K MIGRÁCII BISFENOLU A

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OHV, PBP a KV

Projekt bol zameraný na migráciu bisfenolu A z polykarbonátových fliaš a posúdenie ich bezpečnosti podľa najnovšej legislatívy, pričom gestor úlohy RÚVZ so sídlom v Poprade mal stanovený termín k spracovaniu záverečnej správy do 30.03.2020.

3.2 MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OHV, PBP a KV

Cieľom projektu je dosiahnuť postupné znižovanie príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive. Soľ je jedným z hlavných rizikových faktorov vo výžive a jej nadmerný príjem je spojený s výskytom KVO. Ako rizikový faktor je indikovaný vo viacerých dokumentoch (napr. WHO Akčný plán pre výživu a potraviny 2016 – 2020, Viedenská deklarácia pre výživu). V oblasti vládou SR (uznesenie č.117 z 8. 3. 2017) prijatého Akčného plánu pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025 sa bude pokračovať v aktivitách na dosiahnutie cieľa prostredníctvom monitoringu - postupné zníženie príjmu soli na 5 g na deň u dospeljej populácie so zameraním sa na hotové pokrmy, chlieb a pečivo v spoločnom stravovaní so zameraním na uzavretý systém spoločného stravovania napr. zariadenia sociálnych služieb a stravovacie zariadenia v nemocničných zariadeniach.

Oddelenie hygieny výživy, PBP a KV so sídlom v Čadci v spolupráci s oddelením podpory zdravia v roku 2021 vykonalo 1 prednášku cielene zameranú na význam Akčného plánu pre potraviny a výživu s čerpaním údajov z uplynulého obdobia. Údaje z monitoringu kuchynskej soli boli predstavené výrobnému zariadeniu VILIIJA Čadca, ktoré je najväčším výrobcom pekárenských výrobkov v regióne. Monitoring soli prebieha plnením spracovaného plánu MANCP samostatne na každý rok.

3.3 BEZPEČNOSŤ OBALOVÝCH MATERIÁLOV NA KOZMETICKÉ VÝROBKY

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OHV, PBP a KV

Cieľom projektu je kontrola bezpečnosti obalových materiálov používaných na balenie kozmetických výrobkov vo vzťahu k migrácii vybraných ukazovateľov zdravotnej bezpečnosti vyplývajúcich z materiálového zloženia v súlade s požiadavkami nariadenia EP a Rady č. 1935/2004 a nariadenia Komisie (EÚ) č. 10/2011. V roku 2021 bolo vykonaných 17 kontrol pri štátnom zdravotnom dozore, ktoré boli zamerané priamo na kontrolu bezpečnosti

obalových materiálov a taktiež boli vykonané 2 konzultácie zamerané na požiadavky k priestorom určeným na výrobu kozmetických výrobkov.

4. ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1 AKTIVITY PREVENČIE DETSKEJ OBEZITY V KONTEXTE PLNENIA NÁRODNÉHO AKČNÉHO PLÁNU PREVENČIE OBEZITY NA ROKY 2015-2025 (NAPPO)

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OHDM

a) Podpora zdravého štartu do života – Výchovné aktivity zamerané na poradenskú a konzultačnú činnosť v oblasti zdravého životného štýlu v zariadeniach, kde sa stretávajú matky s deťmi neboli realizované, nakoľko v spádovej oblasti nie sú prevádzkované materské a rodičovské centrá. Predškolské zariadenia v tomto roku nevzniesli požiadavku rodičov o účasť na edukačných aktivitách s tematikou zdravého životného štýlu a zníženia výskytu detskej obezity.

b) Podpora zdravšieho prostredia v školách – Vzhľadom na vyhlásenie Úradu vlády SR o mimoriadnej epidemiologickej situácii v súvislosti s rizikom šírenia koronavírusu na celom území krajiny nemohol byť v školských zariadeniach realizovaný výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v plánovanom rozsahu.

V rámci usmernení hlavného hygienika Slovenskej republiky k prevádzke školských a stravovacích zariadení bolo kontrolované dodržiavanie všeobecných povinností zamestnancov a žiakov v súvislosti s výskytom pandémie ochorenia COVID-19 a kontrola dodržiavania protipandemických opatrení a odporúčaní. Výkonom štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v celkovom počte 73, boli preverené zariadenia školského stravovania, v ktorých sa pripravujú pokrmy a zariadenia zabezpečujúce výdaj hotových pokrmov pre deti školských a predškolských zariadení.

Taktiež bolo kontrolované dodržiavanie správnej výrobných praxe pri príprave pokrmov, dodržiavanie schválených prevádzkových poriadkov, hodnotenie pestrosti stravy a dodržiavanie zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov s ohľadom na odporúčané výživové dávky v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MZ SR č. 330/2009 Z. z. o zariadení školského stravovania.

Vzhľadom na mimoriadnu pandemickú situáciu bolo organizovanie zotavovacích podujatí v zariadeniach nášho okresu pozastavené, v určitom čase povolené za dodržiavania prísnych hygienických opatrení. Rozhodnutím regionálneho hygienika v Čadci bolo odsúhlasených 5 zotavovacích podujatí pre deti a mládež. V zariadeniach, ktoré sú určené na zotavovacie podujatia detí a mládeže v letných mesiacoch (detský letný tábor) boli vykonané 2 kontroly. Boli zamerané na kontrolu zabezpečenia prípravy a výdaja pokrmov a kontrolu potravín, ktoré sa nesmú používať na zotavovacom podujatí alebo len pri dodržaní ustanovených technologických podmienok podľa prílohy č. 3 k vyhláške MZ SR č. 526/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zotavovacie podujatia.

Predkladané na posúdenie boli aj prevádzkové poriadky školských stravovacích zariadení vypracované na aktuálne podmienky v nadväznosti na mimoriadnu, krízovú situáciu v súvislosti s ochorením COVID-19.

Počas výkonu kontrol v zariadeniach školského stravovania bola pracovníkmi Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci naďalej odporúčaná možnosť poskytovania výživovo - hodnotných desiat pre žiakov základných škôl, pripravovaných pracovníkmi kuchyne v školských jedálňach. Vzhľadom na dlhotrvajúci problém ohľadom nedostatku odborne spôsobilých zamestnancov školských stravovní je možnosť poskytovania desiat pre žiakov zabezpečená len v 2 základných školách.

Vykonanými kontrolami v školských zariadeniach bolo zistené, že do projektu „Školský program“, v rámci ktorého sú dodávané mliečne produkty formou rozlievania mlieka v školských jedálňach alebo prostredníctvom mliečnych automatov je zapojených 46 školských zariadení. Ovocie v rámci „Školského programu“ odoberá 50 školských zariadení.

Pitný režim detí v predškolských zariadeniach je zabezpečený podávaním čaju, ovocných štiav, v stále väčšej miere je uprednostňovaná pitná voda z verejného vodovodu, prípadne nesladená balená stolová voda.

Sledovaný je počet stravujúcich sa detí v jednotlivých školských zariadeniach, nedochádza k značným rozdielom v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi.

Pri kontrole zostavovania jedálnych lístkov v 20 stravovacích zariadeniach bola zisťovaná aj pestrosť stravy, pričom všetky zariadenia vyhovelí požiadavkám s koeficientom pestrosti vyšším ako 0,5.

V spolupráci s oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu bolo v školských zariadeniach realizovaných 13 edukačných aktivít v oblasti zdravého stravovania a zdravej výživy detí s počtom 252 edukovaných detí.

Dodržiavanie hygienických požiadaviek a kvalita jedál v školských stravovacích zariadeniach je sledovaná kontrolnými odbermi hotovej stravy. Na laboratórne stanovenie mikrobiologických ukazovateľov bolo odobratých 29 vzoriek hotových pokrmov z 10 zariadení školského stravovania.

c) Poskytovať nutričné vzdelávanie odborným zamestnancom školského stravovania v rámci projektov profesijných združení – Zamestnanci zabezpečujúci prípravu pokrmov v školách sú pravidelne pri výkone kontroly informovaní a usmerňovaní odbornými zamestnancami príslušného úradu verejného zdravotníctva o vytváraní optimálnych podmienok v oblasti zdravého stravovania a zdravej výživy detí. Kontrola zabezpečenia stravovania žiakov je vykonávaná za spolupráce odborných metódičiek školského úradu na okresnej úrovni. V roku 2021 zo strany odboru školstva nebola vznesená požiadavka na školiacu akciu pre zamestnancov školských stravovní prostredníctvom oddelenia hygieny detí a mládeže RÚVZ v Čadci.

Zo strany vedenia sledovaných školských zariadení je umožnené odbornému personálu stravovacích prevádzok vzdelávanie a účasť na školeniach v oblasti stravovania, najmä vedúcej školskej stravovne, ktorá následne zabezpečí preškolenie ďalších zamestnancov. Evidencia školenia zamestnancov vo veciach hygieny potravín je kontrolovaná počas výkonu úradnej kontroly potravín v stravovacích zariadeniach.

d) Podpora pohybových aktivít – Aktivity v rámci podpory pohybových aktivít v roku 2021 neboli vykonávané z dôvodu výskytu pandémie ochorenia COVID – 19.

4.2 HYGIENICKÁ ÚROVEŇ DETSKÝCH PIESKOVÍSK V AREÁLOCH MŠ A V RÁMCI OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OHDM

Projekt je zameraný na zmonitorovanie starostlivosti o hygienickú úroveň pieskovísk ako prevencie vzniku možného ochorenia detí v dôsledku mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku. V okrese Čadca a KNM je evidovaných 50 pieskovísk situovaných v areáloch materských škôl a 11 pieskovísk v rámci občianskej vybavenosti situovaných pri bytových výstavbách.

V okrese Čadca a Kysucké Nové mesto bolo celkovo odobratých 26 vzoriek piesku, z toho 16 vzoriek bolo odobratých v mesiacoch jún - júl a 10 vzoriek v mesiaci október. Odobraté vzorky piesku boli vyšetrené na prítomnosť mikrobiologických ukazovateľov – Termotolerantné koliformné baktérie, Fekálne streptokoky, Salmonela species a Geohelminthy.

Z celkového počtu odobratých vzoriek piesku 25 vzoriek vyhovovalo požiadavkám v zmysle vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. Jedna odobratá vzorka z pieskoviska zriadeného v rámci občianskej vybavenosti, vykazovala zvýšenú prítomnosť Termotolerantných koliformných baktérií. Prevádzkovateľovi detského ihriska bolo zaslané upozornenie, že dotknuté pieskovisko nesmie byť prevádzkované a prístupné deťom až do času predloženia vyhovujúceho rozboru vzorky piesku.

V roku 2021 bolo dodržiavanie hygienických požiadaviek pri prevádzkovaní detských pieskovísk kontrolované v 32 predškolských zariadeniach.

Môžeme konštatovať, že kontrolované pieskoviská zriadené pri materských školách v zásade spĺňajú požiadavky v zmysle vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská, prevádzkovatelia si vedú evidenciu o čistení a udržiavaní pieskoviska počas sezóny, mikrobiálnemu a parazitárnemu znečisteniu piesku zabraňujú aj nadkrývaním pieskoviska ochrannými sitami alebo plachtami. Pieskoviská sa nachádzajú v uzamykateľných areáloch MŠ, sú v dobrom technickom stave s dostatkom piesku. Pred sezónou dochádza k výmene nového piesku a počas sezóny je zabezpečená pravidelná údržba a starostlivosť o piesok.

4.3 HODNOTENIE JEDÁLNYCH LÍSTKOV MŠ A ZŠ

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OHDM

Cieľom projektu je zmapovanie situácie v oblasti dodržiavania všeobecných zásad pre zostavovanie jedálnych lístkov v zariadeniach spoločného stravovania detí MŠ a ZŠ a zistiť frekvenciu podávania vybraných druhov potravín (pokrmov). Plnohodnotný, nutrične vyvážený jedálny lístok je dôležitým nástrojom pre napĺňanie výživových požiadaviek pre jednotlivé vekové skupiny stravníkov. Kontroly boli zamerané na hodnotenie mesačných jedálnych lístkov v rovnakých základných školách (3 ZŠ v okrese Čadca) pre možnosť porovnania dosiahnutej zmeny – nutrične vyvážených jedálnych lístkov.

V priebehu mesiacov marec a máj 2021 mal byť realizovaný zber dát hodnotenia jedálnych lístkov v 3 základných školách. Vzhľadom na mimoriadnu pandemickú situáciu v SR v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19 uvedený projekt nemohol byť v jarnom období vykonaný, preto jeho realizácia bola presunutá na jeseň (október a november).

Pri hodnotení jedálnych lístkov bol využitý bodový systém koeficientu a pre frekvenciu podávania vybraných druhov potravín z mesačných výdajok bola využitá vypracovaná metodika bodového systému, na základe ktorého sa slovne zhodnotili školské jedálne motivačným spôsobom, aby sa dosiahol v zariadení nutrične vyvážený jedálny lístok.

Pri hodnotení jedálnych lístkov bol každý chod podávanej stravy hodnotený samostatne (polievka, hlavné jedlo, prílohy, zelenina a nápoje). V rámci hodnotenia frekvencie podávania vybraných druhov potravín podľa metodiky bodového systému boli jedálne lístky v ZŠ hodnotené ako veľmi dobré s menšími nedostatkami s koeficientom pestrosti nad 0,5.

4.4 ÚRAZY DETÍ V SR

Gestor úlohy: NCZI

Riešiteľské pracovisko: KNsP Čadca, RÚVZ so sídlom v Čadci, OHDM

Za účelom získavania vybraných informácií v problematike úrazov detí rôznych vekových kategórií v SR bol v roku 2019 realizovaný pilotný projekt s predpokladaným intervalom každé 3 roky. Ďalšie získavanie údajov od zákonných zástupcov detí v spolupráci s oddelením úrazovej chirurgie a JIS v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca bude realizovaný v roku 2022.

6. ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6.1 NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Realizácia vlastného očkovania – vykonáva sa priebežne.

Vlastné očkovanie vykonávajú PZS podľa schválenej očkovacej schémy.

Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2021

- RÚVZ so sídlom v Čadci sa podieľalo na realizácii podľa pokynov ÚVZ SR.
- Vypracovaný očkovací kalendár na rok 2021 sme zaslali všetkým VLDD a VLD okresov Čadca a KNM a taktiež zverejnili na webovom sídle RÚVZ.
- V roku 2021 neboli realizované zmeny v očkovacom kalendári.

Viacúčelové imunologické prehľady v SR

Ich realizácia bude prebiehať v termínoch a podľa pokynov gestora úlohy.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním v súlade s odporúčaniami ECDC a WHO (eliminácia osýpok, rubeoly, poliomyelitídy)

Vykonáva sa priebežne. V roku 2021 sme zaznamenali 1 ochorenie preventabilné očkovaním - pertussis. Ochorenie malo sporadický charakter. Jednalo sa o 3 ročné neočkované dieťa, rodičia odmietli očkovanie. U kontaktov sme zisťovali očkovací status a nariadili protiepidemické opatrenia.

Ochorenia na parotitídu, osýpky, rubeolu a poliomyelitídu nám v roku 2021 neboli hlásené.

Manažment očkovania

Lekárom prvého kontaktu z okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto sme zaslali aktuálny očkovací kalendár na rok 2021. Očkovací kalendár na rok 2021 bol zverejnený i na webovej stránke tunajšieho RÚVZ.

Vzhľadom k mimoriadnej epidemiologickej situácii v súvislosti s pandémiou COVID - 19 sa neuskutočnila edukačná aktivita „Vzdelávanie budúcich sestier na SZŠ“.

Štvrťročne zasielame štatistické údaje o odmietaní povinného očkovania na ÚVZ SR.

Kontrola očkovania

Vykonáva sa podľa odborného usmernenia na kontrolu očkovania v mesačných intervaloch zo všetkých pediatrických obvodov okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto. Podľa očkovacieho kalendára bolo v roku 2021 zaznamenaných 8113 očkovacích výkonov.

Vlastná administratívna kontrola očkovania

Bola vykonaná k 31. 8. 2021 v zmysle platného usmernenia ÚVZ SR - HH SR zo dňa 31.08.2021, č. OSIO/8256/2021 a RZ-40164/2021 na jednotlivých zdravotníckych obvodoch v ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast. Zaočkovanosť v jednotlivých kontrolovaných ročníkoch narodenia u jednotlivých druhov očkovania sa v okrese Čadca pohybovala od 95,67% do 99,52%. V okrese Kysucké Nové Mesto sa zaočkovanosť pohybovala od 95,40% do 99,62%. Nižšiu zaočkovanosť ako 95% sme v rámci povinného očkovania nezaznamenali. Neboli zaznamenané nedostatky v evidencii, dokumentácii, vo výkone očkovania, skladovaní vakcín a dodržiavaní chladového reťazca. Preplnenosť chladničiek nebola zistená v žiadnom obvode. Očkovacie látky boli uskladnené podľa dĺžky

expirácie. Správa z vyhodnotenia kontroly očkovania k 31.08.2021 za okresy Čadca a Kysucké Nové Mesto bola v stanovenom termíne zaslaná RÚVZ so sídlom v Žiline. Výsledky dosiahnutej zaočkovanosti sú zverejnené na webovom sídle RÚVZ pre oboznámenie odbornej i laickej verejnosti.

6.2 SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Zlepšenie laboratórnej spolupráce

Do informačného systému EPIS sú hlásené laboratórne výsledky z OKM FNŠP Žilina, Klinická biochémia s.r.o. Žilina, Unilabs Ružomberok, MOM okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto, OKB KNŠP Čadca (len PCR výsledky na COVID-19). Ostatné laboratóriá k hláseniu laboratórných výsledkov prenosných ochorení do IS nepristúpili. Do IS EPIS nám nie sú hlásené všetky pozitívne laboratórne výsledky prenosných ochorení, ktoré podliehajú hláseniu.

Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení

Aj napriek propagovaniu využívania on-line hlásenia prenosných ochorení do existujúceho informačného systému EPIS, hlásna služba PZS sa uskutočňuje poštovou formou, prípadne e-mailovou poštou. Pre zlepšenie hlásnej služby prenosných ochorení je na web sídle uverejnený zoznam povinne hlásených prenosných ochorení i vzor individuálneho hlásenia prenosnej choroby. Elektronickou poštou sme tieto informácie poskytli lekárom prvého kontaktu z okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto

Analýza rizika hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení

Systém rýchleho varovania sa využíva priebežne na hlásenie zákonom stanovených prenosných ochorení – hlásili sme 41 sporadických prípadov. V systéme EPIS vykazujeme 37 epidémií.

Epidemiologický dohľad, monitorovanie, kontrola a riadenie importovaných prenosných ochorení prostredníctvom príst'ahovalcov

V okrese Čadca a Kysucké Nové Mesto sa nenachádzajú utečenecké tábory a strediská.

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

Uskutočňuje sa priebežne prostredníctvom web stránky RÚVZ a zasielaním informácií lekárom prvého kontaktu e-mailovou poštou. Praktická edukácia v rámci kampane – Hygiena a dezinfekcia rúk sa na oddeleniach KNŠP Čadca pre pandémiu COVID-19 nevykonávala.

V poradni očkovania poskytujeme poradenské služby a edukačný materiál s danou tematikou. Na web sídle úradu sme zverejnili informáciu: 5. máj Kampaň hygiena a dezinfekcia rúk, Čisté ruky v nemocniciach - 30 sekúnd môže zachrániť život, TS ÚVZ SR - Chrípková sezóna 2021/2022 v čase šírenia COVID-19. V prípade záujmu sme poskytovali poradenstvo širokej verejnosti, PZS a pod.

6.3 INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Skvalitňovanie hlásenia zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorí sú povinní zo zákona hlásiť.

Aj napriek propagovaniu využívania on-line hlásenia prenosných ochorení do existujúceho informačného systému EPIS, hlásna služba sa uskutočňuje poštovou formou, prípadne mailovou poštou.

Kontrola kvality údajov v EPISe - vykonáva sa priebežne.

Vyhľadanie všetkých relevantných údajov podľa požiadaviek legislatívy EÚ

Priebežne reagujeme na nové požiadavky položiek povinne hlásených do sietí, ktoré boli zohľadnené pri tvorbe programu EPIS. Tieto priebežne vyhľadávame a aktívne sledujeme. V roku 2021 sme v systéme EPIS evidovali 27 241 prenosných ochorení, z toho importovaných zo zahraničia bolo 776 ochorení – z nich najvyšší počet boli ochorenia na COVID-19.

Manažment epidémií

Vykonávame priebežne. V systéme EPIS vykazujeme 37 epidémií. Každá epidémia má pridelený názov, ku ktorému sa priradujú príslušné prípady. U všetkých epidémií sme pátrali po prameni a faktore prenosu so zabezpečením príslušných protiepidemických opatrení. V jednom prípade išlo o rodinnú epidémiu s et. agens Sal. enteritidis, ostatné epidémie boli vyvolané et. agens 2019-nCoV ochorenia COVID-19. Detailný rozbor budeme uvádzať vo VS za rok 2021.

Manažment kontaktov a ohnisk

Vykonávame priebežne. V roku 2021 sme evidovali 1311 ohnisk s protiepidemickým zabezpečením kontaktov. V ohniskách boli nariadené nasledovné protiepidemické opatrenia: dezinfekcia – 1447x, informovanie zainteresovaných – 977x, sprísnenie hyg. epid. režimu – 323x, vyhľadanie podozrivých z nákazy – 1032x, vyhľadanie podozrivých z ochorenia – 51x, zdravotná výchova – 1584x, lekársky dohľad – 3x.

Vzhľadom k veľkému nárastu počtu pozitívnych osôb na COVID-19 nebolo možné v systéme EPIS spracovať všetky ohniská nákazy. Pri ochoreniach na COVID-19 boli evidované iba údaje v stanovenom rozsahu podľa požiadaviek administrátora IS EPIS a ÚVZ SR.

Pravidelné hlásenie prenosných ochorení do systému ECDC, TESSY, úprava existujúceho systému EPIS podľa nových definovaných požiadaviek ECDC

Priebežne podľa definovaných požiadaviek ECDC – TESSY denne dopĺňame centrálnu databázu individuálne hlásených prípadov infekčných ochorení. Pravidelne v týždenných intervaloch evidujeme prípady ARO a CHPO od lekárov prvého kontaktu, v mimoriadnych situáciách využívame systém rýchleho varovania (SRV). Dopĺňame výsledky vyšetrení z NRC. V praxi uplatňujeme výstupy analýz z dôvodu prevencie a kontroly prenosných ochorení.

6.4 NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Gestor úlohy: RÚVZ so sídlom v Trenčíne a v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Surveillance vybraných nemocničných nákaz na jednotkách intenzívnej starostlivosti a infekcií v mieste chirurgického výkonu podľa protokolu ECDC

Na uvedenej úlohe neparticipujeme. Opakovane sme so žiadosťou o zapojenie sa do projektu oslovovali KNsP Čadca, avšak neúspešne.

Európska surveillance infekcií Clostridium difficile podľa protokolu ECDC

Oddelenie epidemiológie vykonáva trvale kontinuálne surveillance incidencie CDI prostredníctvom EPIS s následným zabezpečením protiepidemických opatrení. Zaevidovali sme spolu 110 ochorení. Komunitných ochorení sme evidovali 57, z toho potvrdených s produkciou toxínu bolo 55 ochorení a možných GDH pozit. 2. Nozokomiálny charakter malo 53 ochorení, z toho 41 ochorení s produkciou toxínu a 12 možných GDH pozitívnych

Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík v európskych nemocniciach (BPS II)

RÚVZ so sídlom v Čadci sa bude podieľať na realizácii podľa pokynov ÚVZ SR.

Realizácia kampane Clean care is save care

V rámci kampane WHO – 5. máj - deň hygieny rúk sa zverejnila informácia o svetovom dni na web sídle RÚVZ so sídlom v Čadci, Čisté ruky v nemocniciach - 30 sekúnd môže zachrániť život a vytvorený bol 1 nástenný panel s uvedenou problematikou. Z hľadiska mimoriadnej epidemiologickej situácie pre pandémiu COVID-19 sa realizácia kampane na oddeleniach KNsP Čadca nekonala.

Implementácia moderných foriem vzdelávania epidemiológov a cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN

Vykonáva sa priebežne.

Skvalitnenie surveillance a kontroly nozokomiálnych nákaz.

Priebežne vykonávame kontrolu NN v KNsP Čadca, dialyzačnom stredisku Biorenal s.r.o. v Čadci a v ambulantných zdravotníckych zariadeniach. Hlásených nám bolo 98 NN z KNsP Čadca.

Z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie sme v roku 2021 v rámci ŠZD nevykonávali odbery vzoriek sterov z prostredia a zo sterilných materiálov v KNsP Čadca ani v ambulanciách PZS.

V rámci ŠZD sme pre nepriaznivú epidemiologickú situáciu nevykonávali kontrolu výsledkov predložených protokolov funkčnosti sterilizačnej techniky v KNsP Čadca a u PZS.

Analýzu výskytu nozokomiálnych nákaz vykonávame mesačne. Celkovo evidujeme 98 nozokomiálnych nákaz v KNsP Čadca. Na detskom oddelení 3 NN, na internom oddelení 38 NN, na oddelení dlhodobo chorých 17 NN, na odd. OAIM 4 NN, na chirurgickom oddelení 21 NN, na neurologickom oddelení 12 NN, na oddelení OÚCH 2 NN, gynekologicko-pôrodníckom oddelení 1 NN. Spolupracujeme s nemocničnou hygieničkou pri zabezpečovaní protiepidemických opatrení.

V roku 2021 sme mali hlásených 6 NN zapríčinených bakteriálnymi pôvodcami infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významnými mechanizmami rezistencie. Protiepidemické opatrenia a zabezpečenie odberu biologického materiálu na vyšetrenie

prítomnosti inf. agens u úzkych kontaktov bolo riešené v spolupráci s KNsP Čadca, nakoľko kontakty boli ešte hospitalizované.

6.5 MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom Čadci, OE

Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo

Monitorovanie, zabezpečenie včasného varovania pred závažnými ohrozeniami zdravia a využívanie spoľahlivých informácií sa vykonáva priebežne podľa epidemiologickej situácie. V roku 2021 pokračovala mimoriadna epidemiologická situácia v súvislosti s pandemiou ochorenia koronavírusu spôsobeným SARS-CoV-2. Vzhľadom na vzniknutú situáciu zamestnanci oddelenia epidemiológie v spolupráci s oddelením hygieny výživy, PBP a kozmetických výrobkov, oddelením hygieny životného prostredia, hygieny detí a mládeže, oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu, oddelením preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie vykonávali epidemiologické šetrenia nahlásených pozitívnych osôb, ich evidenciu do IS EPIS a vyhľadávajú osôb v úzkom kontakte s pozitívnou osobou. Zabezpečovali sa protiepidemické opatrenia v ohniskách nákaz, v nemocniciach, v centrách sociálnych služieb v zmysle platných vyhlášok a usmernení HH SR Úradu verejného zdravotníctva. Celkovo sme evidovali v IS EPIS počet pozitívnych na COVID-19 s dg. U071 – 17 485 osôb, s dg. U0711 – 9 078 osôb. Importovaných prípadov bolo 773, z toho s dg. U071 bolo 607 a s dg. U0711 ich bolo 166.

Evidovali sme 36 epidémií na COVID-19, z toho 12x v centrách sociálnych služieb, 9x na pracoviskách, 6x rodinný výskyt, 4x epidémie importované zo zahraničia, 2x futbalový klub, 2x ZŠ, 1x v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca, u ostatných prípadov sa jednalo o komunitné šírenie. Zápisnicou o epidemiologickom vyšetrovaní boli nariadené protiepidemické opatrenia v 12 zariadeniach.

V rámci aplikácie Moje eZdravie sa objednávali na RT PCR testy všetky osoby, ktoré boli klasifikované ako úzke kontakty s pozitívnymi osobami a taktiež sa zabezpečovali RT PCR testy pre osoby, ktoré prišli zo zahraničia a boli registrované v eHranici. Osoby registrované v eHranici boli denne evidované a osoby z vybraných krajín boli telefonicky kontaktované. V súčinnosti s policajným zborom sa kontrolovalo dodržiavanie karanténnych opatrení v domácnostiach u pozitívnych osôb, tiež osôb, ktoré sa vrátili zo zahraničia tzv. repatriantov a osôb, ktoré prišli do úzkeho kontaktu s pozit. osobou. V súvislosti s nárastom počtu žiadateľov na vyšetrenie RT PCR testami a AG testami došlo k zvýšeniu počtu odberových miest a ich kapacít. V spolupráci s intervenčným tímom MZ SR sme zabezpečovali RT PCR testovanie klientov a zamestnancov v CSS, v spolupráci s DZS Rescue Systém s.r.o. Žilina a RÚVZ so sídlom v Žiline sme zabezpečovali odbery vzoriek u imobilných osôb.

Prostredníctvom EWRS sme hlásili na ÚVZ SR informácie o pozitívnych osobách, ktoré prišli zo zahraničia, a tiež sme vykonávali epid. šetrenie osôb hlásených prostredníctvom EWRS.

Riešili sa doručené podnety a oznámenia o podozrení zo spáchania priestupku – nedodržiavanie nariadených karanténnych opatrení.

V spolupráci s OKM KNsP Čadca boli a naďalej sú zasielané vzorky spĺňajúce kritériá na sekvenáciu do NRC ÚVZ SR. V spolupráci s RÚVZ so sídlom v Žiline a sentinelovými lekármi bol zabezpečovaný odber vzoriek u pacientov na vyšetrenie prítomnosti vírusu chrípky i SARS-CoV-2, ktorý pokračuje aj v tomto roku.

Zabezpečená bola pravidelná účasť na Webexoch RÚVZ v SR realizovaných MZ SR. Naďalej sme poskytovali informácie pre širokú laickú i odbornú verejnosť prostredníctvom Call centra pre vybavovanie telefonických konzultácií a prostredníctvom elektronickej pošty. Na web stránke úradu boli zverejnené informácie: Informácie o aktuálnej situácii v regióne (pravidelne aktualizované), Aktuálna mapa šírenia ochorenia COVID-19 v SR, Aktuálny Covid automat, Vyhlášky ÚVZ SR, Informácie o výskyte nových variantov COVID-19 – Delta, Omicron, Informácie o očkovaní proti COVID-19 a jeho význame, Opatrenia zabráňujúce vzniku a šíreniu COVID-19, TS ÚVZ SR Monitorovanie odpadových vôd v SR na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2, Informácie ÚVZ SR o výsledkoch sekvenovania pozitívnych vzoriek, Opatrenia platné podľa aktuálneho COVID automatu, Informácie k vyhľadávaniu kontaktov RÚVZ, Správne postupy – výber respirátora, manipulácia a údržba.

Posilniť globálnu zdravotnú bezpečnosť (varovanie a reakciu na epidémie, ohrozenie biologickými zbraňami)

Zamestnanci oddelenia epidemiológie boli oboznámení so všetkými aktuálne platnými vyhláškami a usmerneniami ÚVZ SR v súvislosti s ochorením COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2.

Pravidelne monitorujeme epidemiologickú situáciu vo svete prostredníctvom web stránky WHO v súvislosti s výskytom prenosných ochorení.

6.6 ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Gestor úlohy: ÚVZ SR, NRC pre poliomyelitídu

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Na základe prípisu MZ SR, HH SR podľa §5 ods. 4, písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. a príslušného harmonogramu sme vykonali 6 odberov vzoriek odpadových vôd na prítomnosť divých a vakcinálnych kmeňov polio vírusov z mestskej ČOV Čadca a následne doručili do virologického laboratória v Banskej Bystrici.

6.7 PREVENCIA HIV/AIDS

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Pre verejnosť poskytujeme záujemcom o prevenciu HIV/AIDS individuálne poradenstvo. Na web sídle úradu sme zverejnili informáciu k 1. decembru Svetový deň AIDS, vytvorený bol 1 nástenný panel k danej problematike. V rámci edukačných programov sme projekt primárnej prevencie HIV/AIDS – Hrou proti AIDS nezrealizovali pre nezáujem zo strany škôl.

6.8 PORADNE OČKOVANIA

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ Bratislava hlavné mesto, RÚVZ so sídlom v Trnave

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

V poradni poskytujeme pre verejnosť konzultačnú a poradenskú činnosť v oblasti vakcinológie. Poradenstvo sme pre nepriaznivú epidemiologickú situáciu vykonávali len telefonicky alebo e-mailom. V roku 2021 sme poskytovali poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia, poradenstvo v problematike odporúčaného a povinného očkovania – 207 telefonických konzultácií. U hlásení odmietnutí očkovania detí sme 58 zákonným zástupcom detí odmietajúcich povinné pravidelné očkovanie detí zaslali poučenie pri odmietnutí očkovania s výzvou možnosti poradenstva v problematike vakcinácie v poradni očkovania.

V súvislosti s mimoriadnou epidemiologickou situáciou v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 sa edukačná aktivita „Vzdelávanie budúcich sestier na SZŠ“ nerealizovala.

6.9 ZVÝŠENIE POVEDOMIA BUDÚCICH MATIEK O OCHORENIACH PREVENTABILNÝCH OČKOVANÍM A VÝZNAME OČKOVANIA

Gestor úlohy: RÚVZ so sídlom v Komárne

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

V súvislosti s mimoriadnou epidemiologickou situáciou sa edukačná aktivita zvýšenie povedomia o ochoreniach preventabilných očkovaním nezrealizovala.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1 NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA (NPPZ)

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPZaVkJ

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu na RÚVZ so sídlom v Čadci sa zameriava na veľký počet aktivít zameraných na zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov, ktorí žijú v oblastiach našej pôsobnosti. Pre plnenie NPPZ spolupracujeme so školami (MŠ, ZŠ, SŠ), Centrami sociálnych služieb, mestskými, obecnými úradmi, zdravotníckymi organizáciami, Mestskou políciou v Čadci, Okresným prezídiom policajného zboru v Čadci a mnohými ďalšími. Šírimo informácie o zdravom životnom štýle, o možnostiach zníženia rizík ovplyvňujúcich kvalitu života (ohrozujúcich zdravie), prevenciu a poradenstvo v podpore zdravia. V rámci plnenia Národného programu podpory zdravia sme pokračovali v spolupráci s regionálnymi printovými médiami: MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, ďalej s regionálnymi elektronickými médiami: internetový portál Zdravie a štýl, Mojekysuce, internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou. K ďalším aktivitám NPPZ patria aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou, ktoré sme zabezpečili uverejňovaním článkov a edukačno-intervenčných materiálov vo vyššie spomínaných printových a elektronických médiách, vytvárali sme informačné panely pri vstupe do budovy RÚVZ a pri vstupe do ambulancie Poradne zdravia. V roku 2021 sme spropagovali Svetový deň boja proti rakovine, Svetový deň obezity, Svetový deň zdravia, Svetový deň pohybu k zdraviu, Svetový deň bez tabaku, Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Svetový deň duševného zdravia, Svetový deň osteoporózy a Svetový deň diabetu. Okrem propagácie vyššie uvedených svetových dní, boli ďalej poskytnuté médiám články: Význam očkovania proti COVID-19, Nástrahy slnenia, Navštívte Poradňu zdravia, Nezabúdajte na pitný režim, Rakovina krčka maternice, Podpora duševného zdravia v čase Covid-19, Aktuálne opatrenia v súvislosti s pandémiou Covid-19, Činnosť RÚVZ, Neváhajte a dajte sa zaočkovať proti Covid-19.

Svetový deň boja proti rakovine

V rámci Svetového dňa boja proti rakovine sme pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce ďalej do regionálnych elektronických médií: internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou. Článok sme zverejnili aj na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Čadci a pri vstupe do budovy RÚVZ a ambulancie Poradne zdravia boli vytvorené informačné panely s uvedenou témou. Taktiež sme pri príležitosti spomínaného dňa vykonali 2 prednášky (Interný seminár pre zamestnancov RÚVZ) zamerané na nádorové ochorenia – konkrétne na rakovinu prsníka a rakovinu hrubého čreva a konečníka.

Svetový deň obezity

Pri príležitosti Svetového dňa obezity sme pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce ďalej do regionálnych elektronických médií: internetové portály Mojekysuce, Zdravie a štýl, na

internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou. Článok sme zverejnili aj na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Čadci a pri vstupe do budovy RÚVZ. Ďalšie edukačné aktivity neboli realizované z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej pandemickej situácie súvisiacej s výskytom a šírením Covid-19 a výpomocou na oddelení epidemiológie.

Svetový deň zdravia

V rámci tohto dňa sme pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce, Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci. Taktiež bol zverejnený na informačnom paneli pri vstupe do budovy RÚVZ. Pri príležitosti tohto dňa bola zrealizovaná celoslovenská súťaž pre 1.stupeň ZŠ s názvom „Nakresli si zdravie“. Informácia k súťaži bola zaslaná do regionálnych základných škôl v našej spádovej oblasti (39), z nich sa zapojilo celkom 9 základných škôl, pričom jedna práca vyhrala cenu.

Svetový deň bez tabaku

Pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku sme pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci, rovnako bol vytvorený informačný panel pri vstupe do budovy RÚVZ. Naplánované edukačné aktivity neboli realizované z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej pandemickej situácie súvisiacej s výskytom a šírením Covid-19 a výpomocou na oddelení epidemiológie.

Svetový deň pohybom k zdraviu

Pri príležitosti Svetového dňa pohybom ku zdraviu sa realizovala celoslovenská kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“. Článok k tomuto svetovému dňu spolu s informáciou ku kampani bol zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce, Zdravie a štýl a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci. Článok s informáciami ku kampani bol zaslaný aj 33 mestám a obciam v našej pôsobnosti a 11 stredným školám v okrese Čadca a Kysucké Nové Mesto. Taktiež bol zverejnený na informačnom paneli pri vstupe do budovy RÚVZ.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi

V rámci tohto dňa sme pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce, Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci. Taktiež bol zverejnený na informačnom paneli pri vstupe do budovy RÚVZ. Naplánované edukačné aktivity neboli realizované z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej pandemickej situácie súvisiacej s výskytom a šírením Covid-19 a výpomocou na oddelení epidemiológie.

Medzinárodný deň povedomia o Fetálnom alkoholovom syndróme

Táto téma sa stala súčasťou prednášok na tému Drogy a iné závislosti, ktoré boli realizované v ZŠ Ochodnica pre žiakov 8. a 9. ročníka. Vzhľadom na epidemiologickú situáciu koronavírusu a výpomoc na oddelení epidemiológie nebolo možné zorganizovať viac aktivít.

Svetový deň srdca

Pri príležitosti tohto dňa bol spracovaný článok a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci. Pri príležitosti tohto Svetového dňa bola zrealizovaná jedna prednáška na tému Kardiovaskulárne ochorenia pre Klub seniorov v Kysuckom Novom Meste. Počas prednášky bola poslucháčom propagovaná aj Poradňa zdravia a distribuované propagačné materiály, ktorými Poradňa zdravia disponuje. Vzhľadom na vyhlásenie mimoriadnej pandemickej situácie súvisiacej s výskytom a šírením Covid-19 a výpomocou na oddelení epidemiológie nebolo možné zorganizovať viac aktivít.

Svetový deň ústneho zdravia

Pri príležitosti tohto dňa bolo zrealizovaných 6 prednášok pre deti z materských škôl (MŠ Hurbanova v Čadci a MŠ J. Kráľa v Čadci). Popri prednáškach mali deti možnosť nacvičiť si správnu techniku umývania zúbkov a boli im premietané DVD rozprávky z edície „Prečo zvieratká bolia zúbky?“ s názvom: Čo sa stalo medvedíkovi, Lakomý sysel, Prečo líštička stratila krásu, Prečo vlk šušlal, Maškrtná veverička a Kráľovstvo zúbkov. Počas prezentácie boli deti a žiaci odmeňovaní darčekomými predmetmi vo forme vzorky zubnej pasty, omaľovánkami a pod. od spoločností Lacalut.

Svetový deň Alzheimerovej choroby

Pri príležitosti Svetového dňa Alzheimerovej choroby bol spracovaný článok a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce, Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci. Ďalej bol článok spolu s dostupnými propagačnými materiálmi týkajúcich sa uvedenej témy zaslaný Zariadeniam pre seniorov v oblasti našej pôsobnosti a taktiež bol vytvorený informačný panel pri vstupe do budovy RÚVZ a pri vstupne do Poradne zdravia. Rovnako bola zrealizovaná jedna prednáška na tému Alzheimerova choroba pre Klub seniorov v Kysuckom Novom Meste.

Medzinárodný deň seniorov

Pri príležitosti Medzinárodného dňa seniorov sme realizovali edukačné aktivity formou prednášok pre poslucháčov vo vekovej kategórii 60+, a to konkrétne pre Klub seniorov v Kysuckom Novom Meste a Klub seniorov v Novej Bystrici. Prednášky boli zamerané na Alzheimerovu chorobu, Osteoporózu, Kardiovaskulárne ochorenia, ich príznaky a prevenciu týchto ochorení, taktiež na Duševné zdravie - na zvýšenie povedomia o otázkach duševného zdravia, mobilizovania úsilia na podporu duševného zdravia a tým prevenciu duševných ochorení. Počas uvedených prednášok boli poslucháčom distribuované edukačné materiály,

týkajúce sa danej problematiky a propagovaná Poradňa zdravia. Zamerali sme sa aj na aktuálne témy, súvisiace s pandemiou Covid-19, išlo o Očkovanie proti Covid-19 a hygienu rúk. Pri hygiene rúk sme sa zamerali na najčastejšie chyby, ktorých sa dopúšťame pri hygiene rúk, poslucháči si osvojili zásady, techniku a cieľ správneho umývania a dezinfekcie rúk, s praktickou ukázkou. Zároveň mali možnosť si správnosť hygieny rúk vyskúšať a overiť pod UV lampou.

Svetový deň osteoporózy:

V rámci Svetového dňa osteoporózy sme zrealizovali 2 prednášky pre poslucháčov vo vekovej kategórii 60+, pre Klub seniorov v KNM a Klub seniorov v Novej Bystrici. Taktiež boli Zariadeniam pre seniorov v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto zaslané edukačné materiály z ÚVZ SR k tejto téme.

Svetový deň duševného zdravia

V rámci Svetového dňa duševného zdravia sme vytvorili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových a elektronických médií (týždenníky Kysuce, MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, internetový portál Mojekysuce, Zdravie a štýl, webová stránka RÚVZ so sídlom v Čadci, webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka a Krásno nad Kysucou). Rovnako bol na túto tému vytvorený informačný panel v budove RÚVZ. Pri tejto príležitosti sme zrealizovali 1 prednášku pre Klub seniorov v Novej Bystrici a 1 prednášku pre študentov Gymnázia v Turzovke. Propagačné a edukačné materiály k danej téme, ktoré sme obdržali z ÚVZ SR sme zaslali stredným školám, zariadeniam pre seniorov a knižniciam v oblasti našej pôsobnosti.

Svetový deň diabetu

Pri príležitosti tohto dňa bol spracovaný článok a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci. Vzhľadom na vyhlásenie mimoriadnej pandemickej situácie súvisiacej s výskytom a šírením Covid-19 nebolo možné zorganizovať naplánované aktivity.

Hygiena rúk

V priebehu roka sme realizovali besedy pre žiakov, študentov a seniorov zamerané na hygienu rúk. Počas besied sme sa zamerali na najčastejšie chyby, ktorých sa dopúšťame pri hygiene rúk, poslucháči si osvojili zásady, techniku a cieľ správneho umývania a dezinfekcie rúk, s praktickou ukázkou. Poslucháči mali možnosť si správnosť hygieny rúk vyskúšať a overiť pod UV lampou. Celkovo sme vykonali 4 besedy pre 91 poslucháčov. Beseda s názornými ukázkami poslucháčov zaujala a tešila sa ich záujmu.

Plagát „Nechajte sa zaočkovať“

Pracovníčky OPZaVkJ pripravili plagát na podporu očkovania proti ochoreniu COVID-19, ktorý bol zaslaný na zverejnenie inštitúciám s pôsobnosťou v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto: 33 obciam, 4 mestám, 28 farnostiam, 40 základným školám, 11 stredným školám, 10 organizáciám, 13 Zariadeniam pre seniorov a Zariadeniam sociálnych služieb, 31

lekárom pre dospelých, 18 lekárom pre deti a dorast, tunajším veľkým zamestnávateľom a tiež na 3 webové stránky a do 3 týždenníkov. Taktiež bol zverejnený na informačnom paneli vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Čadci.

Program „Viem, čo zjem“

V roku 2021 sme aj naďalej pokračovali v spolupráci na projekte medzinárodného charakteru, celosvetového programu Nestlé Healthy Kids „Viem čo zjem“, s cieľom motivovať žiakov základných škôl k vyváženému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom a podporiť ich záujem o pohybové aktivity. Do tohto programu bolo v školskom roku 2020/2021 zapojených 8 tried z 3 škôl (ZŠ Komenského Čadca, ZŠ Rázusova Čadca a ZŠ Horný Vadičov). Vzhľadom na epidemiologickú situáciu nebolo možné zrealizovať prezentácie na danú tému, avšak tieto prezentácie boli zaslané kontaktným osobám, ktoré sa postarali o ich zrealizovanie. Na preverenie získaných vedomostí bolo súčasťou prezentácií vyplnenie dotazníka Prípád (žiaci zo ZŠ Rázusova v Čadci) a taktiež dotazníka Kontrola, ktorú vyplňali žiaci z nezapojenej školy (ZŠ M.Mravca Raková). Tie boli následne odoslané na ÚVZ SR na ďalšie spracovanie.

Nástrahy leta, Nezabúdajte na pitný režim

Počas leta sme spracovali články Nástrahy leta a Nezabúdajte na pitný režim, ktoré boli zaslané na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Informácia o činnosti Poradne zdravia

Článok o činnosti Poradne zdravia bol spracovaný a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Rakovina krčka maternice

Na túto aktuálnu tému bol spracovaný článok a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Aktuálne opatrenia v červenej fáze

V súvislosti s pandemiou Covid-19 bol spracovaný článok k aktuálnym opatreniam v červenej fáze, ktorý bol následne zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Výzva na očkovanie – neváhajte a dajte sa očkovať

Na podporu očkovania proti Covid-19 bol spracovaný článok s opakovanou výzvou na očkovanie a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce a Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Zdravšie Vianoce

Článok na uvedenú tému bol spracovaný a zverejnený na internetovej stránke tunajšieho RÚVZ.

Tlačové správy a články ÚVZ SR

Tlačové správy z ÚVZ SR na témy: Podpora duševného zdravia v čase COVID-19, Rady konzília odborníkov ku Sviatku všetkých svätých a Pamiatke zosnulých boli zverejnené na internetovej stránke tunajšieho RÚVZ.

9.1.1 Sledovanie zdravotného stavu obyvateľstva Slovenskej republiky

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPZaVkJ

Evidovaním dát do Testu zdravé srdce, následným spracovaním (výročná správa) a archivovaním prispievame k získaniu prehľadu o zdravotnom stave obyvateľov, konkrétne klientov Poradne zdravia.

9.2 NARODNÝ AKTČNÝ PLÁN V PREVENCII OBZITY NA ROKY 2015 - 2025

Gestor úlohy: MZ SR, ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPZaVkJ

Realizácia Národného programu prevencie obezity sa vykonáva formou prednášok na základných a stredných školách, príp. aj pre iné vekové skupiny v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto. Táto téma je súčasťou prednášok v prevencii nielen obezity, ale tiež aj nádorových, srdcovo-cievnych a iných ochorení. Pri realizácii tohto programu bolo v roku 2021 zrealizovaných celkovo 6 prednášok, konkrétne 1 prednáška na tému „Rakovina hrubého čreva a konečníka“ a 1 prednáška na tému „Rakovina prsníka“ pre 25 študentov Strednej zdravotníckej školy sv. Františka z Asissi v Čadci. Taktiež bola realizovaná 1 prednáška na tému „Osteoporóza“ a 1 prednáška na tému „Kardiovaskulárne ochorenia“ pre 19 seniorov z Klubu 75 v Kysuckom Novom Meste. Prednášky boli spojené s diskusiou. V spolupráci s Kysuckým kultúrnym strediskom boli zrealizované 2 prednášky na tému „Osteoporóza“ a „Duševné zdravie“ pre 25 seniorov z Klubu seniorov v Novej Bystrici. Naplánované edukačné aktivity neboli realizované vzhľadom na vyhlásenú mimoriadnu pandemickú situáciu súvisiacu s výskytom a šírením Covid-19 a v súlade s plnením vyhlášok HH SR účinných v danom časovom období.

9.2.1 Vyzvi srdce k pohybu - Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie

Gestor úlohy: RÚVZ BB

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPZaVkJ

Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie – Vyzvi srdce k pohybu v roku 2021 bola realizovaná formou spracovania článku, ktorého súčasťou bola možnosť stiahnuť si účastnícky list spolu s inštrukciami jeho realizácie a ďalšími informáciami. Tento článok bol zverejnený na internetovej stránke tunajšieho RÚVZ a tiež bola zaslaný na uverejnenie všetkým mestám (4x) a obciam (33x) v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto, taktiež 11 stredným školám. Spracovaný článok bol tiež zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály mojekysuce a zdravie a štýl. Zájemcovia svoje vyplnené účastnícke listy zasielali priamo na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, ktorý je koordinátorom kampane.

9.3 PODPORA ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPZaVkJ

RÚVZ so sídlom v Čadci sa na tomto programe nezúčastňuje.

9.4 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE PROBLÉMY S ALKOHOLOM V SLOVENSKEJ REPUBLIKE NA ROKY 2021 - 2030

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPZaVkJ

Edukácia na túto tému je súčasťou prednášok na tému prevencie drogových závislostí, ktorá je bližšie opísaná v kapitole 9.7 Akčný plán realizácie protidrogovej stratégie Slovenskej republiky na obdobie 2021 – 2025.

9.5 NÁRODNÝ PROGRAM AKTÍVNEHO STARNUTIA NA ROKY 2021 - 2030

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPZaVkJ

V ambulancii Poradne zdravia vykonávajú pracovníčky edukačno-preventívne vyšetrenia, kde sa zameriavajú okrem iného aj na aktívne starnutie, prevenciu chronických neinfekčných ochorení a celkové zlepšenie zdravotného stavu klientov.

Pri plnení úloh Národného programu aktívneho starnutia formou edukačných aktivít sme spropagovali Medzinárodný deň starších, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň

osteoporózy, Svetový deň srdca, ale zamerali sme sa aj na tému duševného zdravia, očkovanie proti Covid-19 a hygienu rúk, a to realizáciou prednášok pre seniorov z Klubu 75 v Kysuckom Novom Meste a Klubu seniorov v Novej Bystrici. Prednášky boli zamerané na Alzheimerovu chorobu (1 prednáška), Osteoporózu (2 prednášky), Kardiovaskulárne ochorenia (1 prednáška), ich príznaky a prevenciu týchto ochorení, taktiež na Duševné zdravie (1 prednáška) - na zvýšenie povedomia o otázkach duševného zdravia, mobilizovania úsilia na podporu duševného zdravia a tým prevenciu duševných ochorení. Počas uvedených prednášok boli poslucháčom distribuované edukačné materiály, týkajúce sa danej problematiky a propagovaná Poradňa zdravia. Zamerali sme sa aj na aktuálne témy, súvisiace s pandemiou Covid-19, išlo o Očkovanie proti Covid-19 a hygienu rúk (2 prednášky). Pri hygiene rúk sme sa zamerali na najčastejšie chyby, ktorých sa dopúšťame pri hygiene rúk, poslucháči si osvojili zásady, techniku a cieľ správneho umývania a dezinfekcie rúk, s praktickou ukážkou. Zároveň mali možnosť si správnosť hygieny rúk vyskúšať a overiť pod UV lampou. Taktiež sme Zariadeniam pre seniorov a Domovom sociálnych služieb v našej spádovej oblasti distribuovali informačné letáky a materiály k téme „Podpora duševného zdravia seniorov v čase Covid-19“, „Alzheimerova choroba“, „Osteoporóza“ a plagát „Nechajte sa zaočkovať!“.

9.6 CINDI PROGRAM SR

Gestor úlohy: RÚVZ BB

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPZaVkJ

Program CINDI sa dlhodobo realizuje prostredníctvom Základnej poradne zdravia, a to vyšetrením biochemických parametrov pomocou prístroja ReflotronPlus s následným individuálnym poradenstvom a nefarmakologickou intervenciou. V Základnej poradni zdravia bolo počas roka 2021 vyšetrených 41 klientov, z toho 8 klientov (8 žien) bolo prvýkrát vyšetrených a 33 klientov (16 mužov a 17 žien) opakovane vyšetrených. Zistené údaje sú zaznamenané v počítačovom programe Test zdravé srdce. Vyšetrenie klientov prichádzajúcich do Základnej poradne zdravia pozostáva zo zaznamenania rodinnej a osobnej anamnézy, merania krvného tlaku a pulzu, obvodu bokov a pásu, s následným stanovením indexu WHR, výšky a hmotnosti, s následným stanovením indexu BMI, biochemických ukazovateľov (celkový cholesterol, krvná glukóza, triacylglyceroly, HDL a LDL cholesterol) a zistením indexu kardiovaskulárneho rizika TC/HDL, TG/HDL a LDL/HDL. V roku 2021 bolo tiež vykonaných 114 vyšetrení pečeňových transferáz (GPT, GOT a GGT). Vzhľadom na epidemiologickú situáciu koronavírusu a výpomoc na oddelení epidemiológie sme v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi zaznamenali nižší záujem a tým aj nižší počet vyšetrených klientov.

9.7 AKČNÝ PLÁN REALIZÁCIE NARODNEJ PROTIDROGOVEJ STRATÉGIE SR NA OBDOBIE ROKOV 2021 - 2025

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPZaVkJ

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci realizuje Národnú protidrogovú stratégiu SR prostredníctvom edukačného pôsobenia na žiakov základných a študentov stredných škôl a publikačnou činnosťou. Prednášky sú zamerané najmä na prevenciu

látkových závislostí (tabak, alkohol, drogy), ale aj prevenciu nelátkových závislostí (gamblerstvo, kyberšikana a pod.).

Na tému drogových závislostí, alkoholu a iných závislostí bolo zrealizované 4 prednášky pre 82 študentov stredných škôl (ZŠ Ochodnica a Gymnázium Turzovka). Prednášky boli doplnené premietaním filmov „Až do dna“, „Vplyv pitia alkoholu na vývin plodu“ a dokumentom „Luky – príbeh narkomana, príbeh bojovníka“. V rámci prednášok mali žiaci a študenti možnosť využiť meranie oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu prístrojom MicroSmokerlyzér, a taktiež mali k dispozícii „opilecké okuliare“, ktoré navodzujú stav opitosti a poukazujú na riziko pitia alkoholu na seba a okolie. Pri príležitosti Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi sme pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, Kysuce, na internetové portály Mojekysuce, Zdravie a štýl, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci. Realizácia ďalších preventívno-edukačných aktivít sa nerealizovala z dôvodu vyhlásenej pandémie COVID-19 a v súvislosti s plnením nariadených opatrení uvedených v platných vyhláškach HH SR.

Pracovníčky Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu poskytovali v priebehu dvoch týždňov počas mesiaca február (7.2. – 20.2.2022) v pracovné dni od 8:00 do 15:00 hod. odborné telefonické poradenstvo prostredníctvom Linky odvykania od fajčenia.

9.8 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE PODPORU POHYBOVEJ AKTIVITY NA ROKY 2017-2020

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OPZaVkJ

Plnenie národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity realizujeme najmä formou prednášok. Edukácia na tému pohybovej aktivity je súčasťou prednášok o Zdravom životnom štýle, ktorá je bližšie opísaná v kapitole 9.2 Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 – 2025, ďalej súčasťou prednášok v prevencii chronických neinfekčných chorôb, ktoré sú opísané v kapitole 9.5 Národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 a tiež súčasťou prednášok o duševnom zdraví. V roku 2021 bola realizovaná kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“, ktorá je bližšie opísaná v kapitole 9.2.1 Vyzvi srdce k pohybu - Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelých populácie. Ďalšie edukačné aktivity neboli realizované z dôvodu vyhlásenej mimoriadnej pandemickej situácie súvisiacej s výskytom a šírením Covid-19.